

(INTERVJU) Peter Tomaž Dobrila: Razdeljevanje evropskih sredstev je kriminal

[v vecer.com/kultura/intervju-peter-tomaz-dobрила-razdeljevanje-evropskih-sredstev-je-kriminal-10237842](https://www.vecer.com/kultura/intervju-peter-tomaz-dobрила-razdeljevanje-evropskih-sredstev-je-kriminal-10237842)

Peter Tomaž Dobrila Andrej Petelinšek

Melita Forstnerič Hajnšek

"V bančno luknjo smo vložili okoli pet milijard evrov. Ob približni oceni letnega proračuna ministrstva za kulturo na 200 milijonov evrov so to sredstva za 25 let kulture oziroma polovica slovenskega letnega proračuna"

Kako komentirate tisti tabeli, ki ju je preko twitterja lansiral Janez Janša na kulturni praznik in ščuval ljudstvo nad nevladnike z objavo desetletnih (2009-2019) prejetih sredstev iz javnega proračuna? Zanimivo, da je Kibla edina neljubljanska institucija na tisti tabeli.

"Ne jemljem tega kot 'ščuvanje'. To so zgolj podatki. Nisem med čivkajočimi, pa tudi na družabnih omrežjih nasploh ne. Hvala za izračun, a na grafih je napaka pri Kibli, saj bi po prejetih sredstvih morali biti na 10. in ne na 9. mestu. Zato mi ni povsem jasna sistematika tovrstne predstavitve. Zaskrbljujoče mi je, da je edina neljubljanska institucija med najboljšimi desetimi le Kibla. Iz Maribora. Kaj pa večne kohezijske zaveze Slovenije o zmanjševanju razvojnih razlik med vzhodno in zahodno kohezijsko regijo, ki je (bilo)

izhodišče vseh evropskih finančnih perspektiv od 2004 do 2020, vendar so se – nasprotno – zviševale. Danes je namreč vzhod Slovenije še manj razvit glede na Osrednjo regijo z Ljubljano, ki najbolj presega državno povprečje, in vzhodnimi regijami, kjer nekatere dosegajo komaj 50 odstotkov povprečja.

Med dvajsetimi najuspešnejšimi institucijami je le še mariborska Pekarna in nobene druge iz ostale Slovenije. Bistveno je vprašanje, zakaj državna politika doslej ni poskrbela za izpolnjevanje v pogodbah napisane uporabe EU sredstev, ampak je razlike povečevala, da je danes Ljubljana nadrazvita, večina ostalih regij pa je podrazvitih, tudi Podravje, ki postaja najbolj ogrožena regija, najslabše pa že vsa leta kaže Prekmurju. Zakon o glavnem mestu je pika na ž, ki to državno neuravnovešenost nadgradi v čisti nesmisel, pri čemer namenoma izpuščam načrte porabe sredstev v aktualni finančni perspektivi, 2021–2027.

Politika si je za neposredne transferje v daleč najrazvitejše mesto v Slovenija izmislila še Zakon o prestolnici, ki jemlje najmanj razvitim in daje najbolj bogatim. Kot Superhik iz Alana Forda, le da je pri nas to realnost. Pod-razviti postajamo še manj razviti, nad-razviti pa še bolj nad-bogati. Ta zakon mi je eden najbolj škodljivih za državo in skregan z vsemi razvojnimi načrti in EU strategijami, je nevzdržen, ne-socialen in nevaren. Kot je razvidno iz obeh slik, se razlike med regijami povečujejo, in to zato, ker država piše eno v dokumentih in pogodbah, drugo pa izvaja.

Razdeljevanje evropskih sredstev je kriminal na najvišji ravni z resničnimi posledicami, od brezposelnosti in izseljevanja iz najbolj ogroženih regij do krajše življenjske dobe in višje umrljivosti, česar ni spremenila nobena politika."

Omenili ste neizpolnjevanje večne kohezijske zaveze Slovenije o zmanjševanju razvojnih razlik med vzhodno in zahodno kohezijsko regijo. Zakaj nam vsa ta leta, desetletja že ni uspelo preseči tega? Vaša Bela knjiga priprav na EPK, davno pred 2012. je prav to kohezijo skušala vzpostaviti?

"Da. Na kandidaturi za Evropsko prestolnico kulture 2012 smo izhajali iz Državnega razvojnega programa, Strategije razvoja Slovenije in številnih drugih državnih, lokalnih in evropskih strategij, Nacionalnega strateškega referenčnega okvirja 2007–2013 in na njegovi osnovi pripravljenih Operativnih programih kot pogodbe za črpanje evropskih kohezijskih sredstev, ki je predstavljala pravno podlago za črpanje sredstev. Naša kandidatura je bila popolnoma uglašena z omenjenimi dokumenti in pogodbami, lokalnimi, nacionalnimi in evropskimi razvojnimi programi in strategijami. Potrdila jo je Evropa, Slovenija pa je iskala poti, kako se ji izogniti.

Na koncu EPK 2012 je bila največja neumnost likvidacija Javnega zavoda Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture, saj je bila zasnovana kot trajnostna institucija, ki bo bdela na razvojem vzhodnokohezijske regije in skrbela za evropska sredstva ter bo samooskrbna, vzdržna. Tega ne bi naredil nihče, ki mu je (bilo) mar za Maribor in lahko se samo vprašamo, za čigave interese je šlo."

Vprašanje, ki ga že leta zastavljate, je, zakaj državna politika doslej ni poskrbela za z izpolnjevanje v pogodbah napisane uporabe EU sredstev, ampak je razlike povečevala tako, da je danes Ljubljana nad-razvita, večina ostalih regij pa je manj razvita, tudi Podravje in še manj Koroška, Prekmurje, Zasavje. Ko ste bili zaposlen na MzK, v direktoratu za umetnost, ste to skušali sistemsko reševati, a ste predčasno obupali?

"Ne skušal, to sem reševal. Od večjih kohezijskih projektov v finančni perspektivi 2014–2020 je eden – raziskovalna umetnost – uspel v vzhodni koheziji, drugi – kreativnost – ima pisarno.

Ni bil obup, niti ne predčasen, saj sem v prvem obdobju, 2009–2010, nadomeščal porodniško odsotnost, v drugem, 2015, pa sem bil angažiran projektno, na izvajanju kohezijske politike. Storili smo vse potrebno, da je vanjo vključena tudi kultura. V enem letu sem sodeloval pri snovanju in pisanju programov za črpanje evropskih sredstev, razmislekov o Strategiji pametne specializacije, v katero nam je uspelo povezati kulturne in umetniške projekte, ki so bili pred tem povsem izvrženi. Med drugim smo v ekološko sanacijo stavb prioriteto uvrstili kulturno dediščino, pripravili okvirje za predstavitev Slovenije na knjižnih sejnih v Frankfurtu in Bologni, vzpostavili sodelovanje z drugimi ministrstvi na področjih izobraževanja, znanosti in raziskovanja, zaposlovanja in sociale, od katerih sta v vzhodno kohezijsko regijo prilezla predvsem Center za kreativnost, enega od projektov izvajamo v Društvu za sodobno umetnost X-OP, in najbolj Mreža raziskovalnih umetnosti in kulture, kjer je ena KONS, druga pa RUK.

Vzpostavili smo sistemsko sodelovanje med ministrstvi, kar je bila novost, nisem pa mogel vplivati na odnose med državo in lokalnimi skupnostmi, med Slovenijo in Mariborom, denimo ministrstvo za kulturo je leta 2009 ponujalo 50.000 evrov sredstev za 'vžig' EPK 2012, a nihče iz Maribora jih ni prišel 'dvignit'."

Kako kulturnopolitični gremiji ta čas obravnavajo Kiblo kot pionirja na globalni kulturni sceni. Pravite, da "enakovredno, hkrati pa tudi diskriminatorno". Lahko to podrobneje razložite?

"Od ustanovitve, leta 1996, smo Kiblo razvijali kot pluralno organizacijo, temelječo na odprtosti in sodelovanju. Denimo, leta 2002 smo prvič presegli 'magično mejo', ko smo stalno ali projektno zaposlovali preko 100 ljudi, s čimer bi po gospodarskih kriterijih postali 'srednje veliko podjetje'. Takrat smo tudi vstopili v prve evropske projekte, takoj ko je Slovenija lahko pričela s črpanjem evropskih sredstev. Leta 2008 smo prvi v Sloveniji postali koordinator velikega evropskega projekta sodelovanja in prvi koordinator projekta s t.i. 'tretjimi državami'. Še več: naše sodelovanje s Kitajsko je bilo med 13 odobrenimi projekti edino uspešno, samo mi smo ga uspeli dokončati in uresničiti vse načrtovane dejavnosti. Zato smo bili v Bruslju izpostavljeni kot evropski 'best case', najboljši primer, kar pa nam ni pomagalo pri EPK 2012 ne pri vzpostavljanju največje slovenske galerije za sodobno umetnost, na 2.000 m². KIBLA PORTAL je leta 2012 nastal kot iniciativa Kible, dogovora Aleksandre Kostič z zasebnim lastnikom prostorov in financiranja iz evropskih sredstev, takrat iz še enega velikega projekta Soft Control, Sofisticiran nazdor, daleč največje razstave intermedijske umetnosti v zgodovini Slovenije

in referenčnega projekta na mednarodnem nivoju, v programu katerega je sodelovala svetovna umetniška smetana. Izdali smo tudi številne publikacije, program si lahko še danes ogledate na Kiblinem spletišču. A trajnostna strategija MO Maribor po EPK 2012 ne Kible ne Portala ne omenja.

Sledili so še drugi evropski projekti, brez katerih ne bi mogli preživljati zastavljenih programov. KIBLA je eksemplar, ne samo lokalno ali nacionalno, ampak v mednarodnem merilu, saj takšne umetniške institucije ni niti na Dunaju ne v Berlinu, Londonu, New Yorku, Rimu, Parizu, Madridu, Bruslju, Moskvi, ne kjerkoli. Zlasti zaradi kontinuitete vrhunskosti, ki jo redno predstavljamo v naših prostorih in v tem času tudi vse bolj po medmrežju, povezovanju in prepletanju medijev, 'klasičnih' – slika, kip, fotografija – in novih – intermedijske namestitve, video, film – ter tudi skrbi za kulturno in industrijsko dediščino, smo izjemni. Kot bi rekla naša nekdanja sodelavka iz Prekmurja, 'toga nede nindre'. V Sloveniji smo enakovredni drugim pomembnim intermedijskim organizacijam, kar je ob našem obsegu dejavnosti in izpeljanih produkcijah tudi diskriminatorno. Ostali so namreč iz Ljubljane, le KIBLA je iz podrazvite Slovenije, očitno manjvredne."

Bili ste prvi igralci na virtualni sceni, tudi med prvimi uspešnimi prijavitelji za mednarodna sredstva. Kaj to "prvaštvo" pomeni danes, ko je spletno pretakanje edina možnost ?

"To 'prvaštvo' nam je omogočilo delovanja in življenje ter tudi razvoj, da smo še vedno pomemben del evropskih projektov, ki jih uspešno zaključujemo vsem organizacijskim, logističnim, vsebinskim ter finančnim in administrativnim zahtevam navkljub. Čeprav ni enostavno, je naša maksima učenje, vsaka naslednja stopnja je za nas predvsem proces, izvajalski in učni. Kombinacije projektov in podpora iz raznih virov morajo izhajati iz naše strategije, da zmoremo splesti številne produkcije v koherenten in konsistenten program že 25 let.

Spletno pretakanje je bilo v naših genih, saj smo s tem pričeli že leta 1996, še v 'kamenu dobi' tehnologij javnega medmrežja. Leta 2002 smo izvedli Festival Kiblix, katerega osrednja tema so bile mobilne tehnologije, ko so te bile še bolj domena računalniških navdušencev, danes pa so že globalne in si težko zamislimo svet in lastno delo brez njih. Dragan Živadinov je leta 1998 prejel Borštnikovo nagrado za avtorstvo predstave Obred poslavljanja 20. april 1995 ob 22.00, ki smo jo prenašali v Kiblo; avtorstvo je vključevalo tudi tehnološke komponente.

Leta 2006, ko smo pisali kandidaturo za EPK 2012, smo med prioritete dali tudi spletne prenose dogodkov iz Maribora in partnerskih mest, kar se ni zgodilo v nobenem primeru – skoraj, saj je KIBLA nekaj dogodkov še naprej neposredno pretakala na splet. V naslednjih letih pa smo lahko spremljali po raznih mestih, tudi v Mariboru prenose iz drugih 'velikih' svetovnih hiš, medtem ko obratnih kanalov prenašanja vsebin iz Maribora nismo bili sposobni vzpostaviti. Do pandemijskega leta 2020, ki je domala vse kulturne in umetniške organizacije in institucije prisililo v 'novo resničnost'. Da ne naštevam vsega, potrebno je bilo 'naših' 25 let, da se je nekaj zgodilo s širšimi posledicami, ko brez spleta ni dogodka.

Tej novi resničnosti bi morale slediti tudi državne politike, nenazadnje se vsaj dve prioriteti evropskega mehanizma za okrevanje tičeta tudi kulture: zeleno gospodarstvo in digitalizacija. Na eni sej Nacionalnega sveta za kulturo sem kot povabljen gost izpostavil, da bi morali vsem kulturnim institucijam omogočiti ustrezno opremo za spletne prenose, kar posledično ustvarja tudi (nova) delovna mesta. Takšna poteza bi prinesla stalno svetovno promocijo tukajšnje ustvarjalnosti in pridobila številna nova občinstva, ko bi lahko spremljali nek dogodek povsod po svetu. KIBLA je s prenosi pridobila mednarodno občinstvo, ki se namesto obiska zgolj na lokacijah vključuje v številne projekte in nas spremlja, številke so se podeseterile in verjamem, da ima umetnost enkratno priložnost za izkoristek vseh razpoložljivih informacijsko-komunikacijskih kanalov, da postane naša globalno pomembna dejavnost. Z izdelanimi novimi poslovnimi modeli lahko pritegne, ne samo finančnih, ampak tudi tehnološke in človeške vire in reflektira nova znanja."

25 let že traja uspešna zgodba multimedijskega centra KIBLA, ste ena naših najprodornejših institucij na sceni z mnogimi od EU požegnanimi, financiranimi mednarodnih projekti. Spomnimo samo na Risk Change, kjer ste med eminentnimi prijavitelji, opernimi hišami, teatri ...bili ena redkih nevladnih ustanov koordinatorik 4-letnega projekta 2016-2020. Predlagali ste temo migrantov že veliko pred velikim valom beguncev. S to lucidnostjo in daljnovidnostjo delujete vseskozi. Mnogi so vam zavidali tisti 3 milijone vreden projekt, 125 tisoč letno je pomenil za Kiblo. Imate le devet redno zaposlenih, pa zraven še Kibla Portal. Resnično za malo denarja (in v primerjavi z javnimi zavodi revno kadrovske ekipo) ustvarjate dosti muzike?

"Hvala. Res je. Projekt Tvegaj spremembo se je zaključil lani kljub pandemično pogojenemu izvajanju programa. Situaciji smo se prilagodili dobesedno čez noč, ko smo marca 2020 doživeli prvo zaprtje države. Za nas nič novega, le da pretakanje ni več občasna ali konceptualna spremljava fizičnim projektom, ampak ključni ali celo edini prezentacijski kanal. Risk Change je še starejši od letnice začetka, saj je nastajal že dve leti prej, ko smo se o njem pogovarjali in razmišljali o vseh dimenzijah tematike, ki umetnost in kulturo neposredno povezuje z migracijami, da je bil nato dovolj dobro napisan za prijavo. 'Migracije so naravne', je bil eden od sloganov, 'migracije so življenje', 'vse migrira' in še kaj smo izpostavljali ob dogodkih, razstavah, performansih, javnih predstavitev in delavnicah, simpozijih in potujočih rezidencah. Vseboval je tudi izrazito tehnološko komponento, štiri leta smo razvijali in oblikovali idejne module in izdelali mobilno aplikacijo.

Če omenjava 'lucidnost in daljnovidnost', dodajam, da je izhodišče oziroma trditev, 'vse migrira' danes še bolj uresničeno: celotno vesolje migrira, migrirajo galaksije, planeti na makro ravni, na mikro ravni pa kri in krvna telesa, živčni impulzi in virusi ... in smo sredi virusne dobe, zaprti v neke sredine, saj virus ne pozna meja, ne ovira ga rezilna žica na meji ne cariniki ne policaji in državni dekreti. Nadalje, migrirajo atomi in subatomske, kvantni delci in kvarki, bozoni in gluoni, za kar fiziki prejemale Nobelove nagrade. Dejstvo je, da migracij ni mogoče zaustaviti. V neki obliki, na osebni ravni jih zaustavi samo smrt, narava pa vedno najde pot, kar bi moralo biti v zavesti vseh, ki odločajo o našem bivanju in premikanju."

Če se vrneva k tistim Janševim tabelam: če bi takole objavili desetletne prejemeke iz javnih virov na primer politikov, bančnikov, cerkve, športnikov ... Kako manipulativno je uperjeno zoper umetnike, kajne? Kako ocenjujete to novo averzijo, ki tako javno brezsravno izražena s strani politike še ni bila?

"Sam jemljem te podatke pragmatično. Z 'inherentno' napako. Družabna omrežja niso moj delokrog, skozi podatke se prebijam iz izvirov, denimo UMAR-jevih analiz in študij, spletišč institucij, vlade, ministrstev in vladnih služb, občin in seveda iz evropskih dokumentov raznih direktoriatov in programov in izvajalskih agencij EU. Kot v delu izobrazbe informatik vem, da teorija sistemov terja veliko količino podatkov. Več kot je podatkov, jasnejše je videnje. Zato bi za celovito slike – če želite 'državne porabe' - potreboval vse vsebine, projekte, institucije, podjetja, osebe itd. in povezane finančne transferje, od politikov in strank do bank, cerkve, športnih društev, ministrstev in javnih služb do podjetij ipd.

Denimo, v bančno luknjo smo vložili okoli 5 milijard evrov. Ob približni oceni letnega proračuna ministrstva za kulturo na 200 milijonov evrov so to sredstva za 25 let kulture oziroma polovica slovenskega letnega proračuna. Kar se ni zgodilo v desetih letih, ampak v enem letu. Ali vlaganja v gospodarstvo, kjer pač govorijo o 'dodelitvi finančne spodbude za investicijski projekt' in podobno. Ali Slovenske železnice d.o.o., ki so od ustanovitve leta 2014 do danes prejele preko 9,5 milijarde evrov, kar po izračunu pomeni okoli 48 let kulturnega proračuna. Vsot ne navajam iz nekih populističnih vzgibov, ampak želim prikazati širšo optiko, neko bolj resnično državo s številnimi funkcijami za državljanke in državljanke. Naštevati vse potrebne transferje za delovanje države in družbe bi bilo na tem mestu predolgo, lahko pa poudarim, da je kultura med manjšimi resorji."

Vaša skrb za policentrično povezovanje je nenehna, denimo s Kopro in Trbovljami ustvarjate kulturno transverzalo v mreži centrov RUK na presečišču med virtualnim in fizičnim. Kaj take povezave pomenijo dolgoročno? Tudi mednarodno mreženje je za Kiblo tako razvejano, da praktično ni več območja, pa tudi področja, s katerim ne bi sodelovali?

"Naše delovanje temelji na odprtosti in sodelovanju. To je naš credo na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju. Ustanovili smo se kot plod sodelovanja, vstopali v prve evropske projekte in že leta 1999 vzpodbudili Mrežo multimedijских centrov Slovenije – M3C, ki je postal vzorčni evropski projekt in je kot eden od dveh s področja kulture, drugi je bil mreža gradov vzhodne kohezije, postal primer izjemnosti in so ga v Bruslju leta 2002, ko je Slovenija kot polnopravna članica kandidatka postala upravičena do črpanja evropskih sredstev, uvrstili med ključne razvojne projekte, ne samo pri nas, ampak na evropski ravni: takega projekta, ki je izhajal iz kulture in izobraževanja, računalniškega opismenjevanja in sodobnih tehnologij ter celovite regijske naravnosti, ni imela nobena druga država EU – digitalizacijo in krožno gospodarstvo smo postavljali že pred več kot desetimi leti in še danes srečam ljudi, ki povedo, da smo jim v Kibli omogočili prvo srečanje z internetom in računalnikom. Projekt M3C smo primarno

izvajali do leta 2006, nakar se je razvijal po svoje, v glavnem odvisen od posameznih iniciativ in vse bolj parcialnih ambicij. A danes je na spletu večina svetovnega prebivalstva.

Sledila je kandidatura za EPK 2012, v katero smo povezali vzhodnokohezijske mestne občine in regije. Povsem resno smo vzeli, da je EPK razvojni projekt na kulturnih, izobraževalnih, socialnih, ekoloških vsebinah in ga tako tudi zastavili, upoštevaje vse parametre, strategijo in načrte, programe in finance, ki bi Vzhodno kohezijo dvignili iz pod-razvitosti. KIBLA kot pripravljalka kandidature je bila po prejeti nominaciji odrezana iz odločevalskega procesa, izvedbo in razdeljevanje sredstev so odrejali drugi. Zelo zanimiva izkušnja, saj sem spremljal celoten proces, od začetkov priprav kandidature leta 2004, 2005 do zadnjega gonga po vsem izvedenem leta 2013 in opazoval, tudi kot uslužbenec ministrstva, kako so švigale funkcije in denar, odkar smo bili leta 2007 nominirani za ta naslov.

Mimogrede, sem tudi pobudnik aktualne kandidature Nove Gorice z Gorico za EPK 2025. Spisal sem temeljna izhodišča, med katerimi je bila na prvem mestu čezmejna povezava obeh mest in regij; soustvarjal sem jo od 2015 do 2019. Nato sem sodeloval pri pripravi kandidature za Lendavo. V izjemni in iskreni ekipi. Nepozabno. Regijskost jemljem resno in za neuresničenje usklajenega regijskega razvoja Slovenije je odgovorna vsa politika, ki od osamosvojitve podlega centralizmu, ker denar pač tako ostaja v enem koritu in ga je enostavneje vzeti, kot če bi ga bilo treba razdeliti po sedanjem kohezijskem ključu Zahod 40% in Vzhod 60% vseh EU sredstev. Če na grobo razdelim približno vsoto 4 milijard evrov po tem razmerju, bi morali prejeti na Vzhodu 2,4 milijarde evrov. Realnost je po moje daleč na drugi strani in je verjetno več denarja prejel Zahod z Ljubljano. Oziroma če pogledamo v prihodnost in približno ocenimo 11 milijard evrov predvidenih sredstev, bi Vzhodu pripadalo 6,6 milijarde evrov. Nisem prepričan, da bomo ta film tudi videli.

RUK oziroma Mreža centrov raziskovalne umetnosti in kulture je nadaljevanje naše poti, ki nam omogoča večji razvoj s povezovanjem umetnosti in znanosti, v Evropi in svetu eno osrednjih tem, ki se je od leta 2015 svaljkalo po raznih ministrstvih in službah, dokler ni postala leta 2019 'zrela' za javni razpis oziroma primorana za objavo, sicer bi zamudili zadnji rok za začetek izvajanja projekta. Ker KIBLA sodeluje oziroma je sodelovala v vsemi organizacijami v celotni mreži, nam ni bilo težko odločiti se za partnerstvo z Delavskim domom Trbovlje in Pino iz Kopra, ki je celo naša sestrška organizacija, saj smo zadnja leta imeli nekaj skupnih koprodukcij in smo se dogovorili, da nadaljujemo v tej smeri.

Jedro naše mreže so pilotni projekti, KIBLA si je zastavila dva. Najbolj široko rečeno, je en namenjen kulturni, drugi pa naravni dediščini. V KIBLA2LAB, razvojnem laboratoriju, se osredotočamo na razne oblike resničnosti, danes z eno besedo poimenovane 'razširjena resničnost« (Extended Reality), kamor spadajo vse druge oblike, »nadgrajena resničnost« (Augmented Reality), »navidezna resničnost« (Virtual Reality), »mešana resničnost' (Mixed Reality). Spet naj dodam, da se KIBLA s temi tehnologijami, resničnostmi, raziskovanjem in umetnostjo konkretno ukvarja že od leta 2000, leta 2001 smo

so izdelovali in sopostavili Virtualni muzej v razglednem stolpu Ljubljanskega gradu. Žal s podobno pobudo takrat v Mariboru nismo uspeli, a jo 20 let kasneje izvajamo v okviru RUK.

Če razmišljam o naših sodelovanjih in evropskih projektih v 25-ih letih, dejansko ni evropskega programa, v katerem nismo sodelovali. Prepotovali smo celotno Evropo in lep del sveta, se sestajali s partnerji in od povsod prinašali kulturne prakse in umetniške programe v Maribor in jih predstavljali tudi drugod po Sloveniji. KIBLA je bila leta 2013 proglašena za najboljšo kulturno institucijo v Sloveniji na področju evropskih projektov in črpanja mednarodnih sredstev. Zato je RUK izjemno pomemben kot mreža, ki povezuje slovenske institucije na liniji Maribor – Trbovlje – Koper z najbolj aktualnimi projekti in vsemi človeškimi, infrastrukturnimi in prostorskimi kapacitetami, ki jih pri nas premoremo. Poleg digitalizacije gre tudi za zeleno gospodarstvo in za odpornost ter socialo, saj ob vpeljevanju novih tehnologij zaposluje in angažiramo tudi nove sodelavke in sodelavce."

In razmerje KIBLA:Maribor? Je mesto skozi čas produktivno, podpirajoče okolje?

"Nimam bistvenih pripomb na naše odnose z Mariborom. Odnos je na dolgi rok produktiven in konstruktiven, čeprav je imel tudi svoje zdrse in enako vzpone. Maribor nam je vsa leta služil kot ustvarjalno pribežališče, v katerega smo se vedno vrnili po vseh naših domačih in mednarodnih projektih, si uredili misli, rezimirali in se pogovorili o nadaljnjem delovanju in umeščanju Kible, se medsedbojno seznanjali z novimi umetniškimi projekti in praksami, spoznavali tehnološke rešitve, se šli spletno in namizno založništvo, izdajali publikacije, vabila, zloženske, brošure, kataloge in knjige, plošče, avdio in video zgoščenke, dokumentirali in arhivirali ter zlasti izvajali program, vabili umetnice in umetnike, producirali. V teh letih smo postali svetovno znani po svojih kakovostnih izdajah, že leta 1998 je bila naša knjiga dosegljiva na Amazonu, o naših projektih so pisali v Flash Artu in drugih revijah, zbornikih in monografijah. Skratka, KIBLA je svetovna znamka in mesto nas je podpiralo in nas podpira oziroma nam omogoča delovanje in življenje. Hvala."

Kako bo koronačas zaznamoval umetnost? Kako se z njim spodate vi?

"Koronačas je prinesel v umetnost nove produkcijske in prezentacijske prakse. Narekuje izvedbo dogodkov po spletu in vsi čakamo, kdaj bodo spet možne tudi fizične, ne samo virtualne prireditve. S to resničnostjo smo se spopadli z redefiniranjem programov in rednimi, skoraj vsakodnevnimi prenosi vsebin na splet. Verjetno bo takšno večkanalno delovanje tudi ostalo, vprašanje pa je, če bomo še kdaj govorili o brezvirusni situaciji in zanemarili paralelno delovanje na medmrežju. Če izpostavimo rek, da je kriza lahko tudi priložnost, jo imajo sedaj vsa kultura in umetnost, izobraževanje in znanost ter tudi ostala področja, da izkoristijo splet za nadgradnjo programov in širšo, globalno promocijo naše celotne ustvarjalnosti. Globalnost je vdrla med nas in nas k temu enostavno prisilila, pri čemer smo bili nekateri bolj in drugi manj pripravljeni. Zavedamo se, da je situacija skupna vsem, tako na nivoju institucij kot držav. Znašli smo se v enakem položaju, ki ga skušamo obvladovati po lastnih možnostih in v okvirih trenutno dovoljenega."

